

Professorit ja Tieteentekijät:

Yliopisto- ja tutkimusrahoitukseen vähemmän byrokratiaa

Maan hallitus on perännyt normien purkutalkoita. Tieteentekijöiden liitto ja Professoriliitto haluavat kantaa kortensa kekoon ja ovat valmistelleet esityksen Vähemmän byrokratiaa, enemmän laatua ja vaikuttavuutta. Siinä ne esittävät keinoja yliopisto- ja tutkimusrahoituksen uudistamiseksi.

Liittojen mielestä tutkimusrahoitus on aivan liian pirstaleista, mikä aiheuttaa tarpeetonta byrokratiaa jatkuvana rahoituksen hakemisena. Rahoituksen pirstaleisuus ja työsuhteiden epävarmuus eivät voi olla vaikuttamatta tutkimuksen laatuun. Liittojen mielestä vaikuttavuutta saataisiin lisää tutkimusrahoituksen byrokratiaa purkamalla.

- Yliopistojen ongelmat ovat pitkälti rahoituskriisin seurausta, mutta samakin julkinen raha voitaisiin käyttää yksinkertaisemmin ja tehokkaammin. Etenkin tutkimuksen osalta järjestelmä kierrättää rahat turhan monen kanavan kautta ja lisää hakemusten kirjoittamista ja hankebyrokratiaa, toteaa Tieteentekijöiden liiton puheenjohtaja Petri Koikkalainen.

Kilpaillussa rahoituksessa hakupaine on jo kohtuuton ja hakemiseen kulutettu panos on liian suuri suhteutettuna jaettavan rahoituksen kokonaismäärään. Viimeaikainen tiedepoliittinen suuntaus on lisännyt erilaisia ”rahoitushimmeleitä” ja Suomen Akatemian rahoitusmuodoissa sitomattoman tutkimusrahan osuus on vähentynyt. Liittojen mielestä kotimaisen kilpaillun rahoituksen sisälle ei tule enää luoda uusia strategisia rahoitusmuotoja.

Myös yliopistojen perusrahoitus, josta Professoriliitto ja Tieteentekijöiden liitto käyttäisivät mieluummin nimeä sopimusrahoitus, perustuu menestykseen esimerkiksi julkaisemisessa, opintomenestyksessä, tutkintojen tuottamisessa ja ulkoisen tutkimusrahoituksen hankkimisessa ja on siksi sekin kilpaillua.

Professoriliitto ja Tieteentekijöiden liitto ovat toistuvasti esittäneet perusrahoituksen eli sopimusrahoituksen osuuden lisäämistä perustellen tätä mm. vertailulla tieteen tasossa suoritustaan parantaneiden maiden rahoitusjärjestelmiin. Valtion suoran perusrahoituksen osuus on Suomessa 55 %, kun se on esimerkiksi Sveitsissä 68 %, Tanskassa 57 % ja Hollannissa 78 %.

- Kilpaillun rahan tulee olla luonteeltaan täydentävää. Rahoituksen vaihtelua pitää olla mahdollista tasoittaa riittävän tasoisella perusrahalla, huomauttaa Professoriliiton puheenjohtaja Kaarle Hämeri.
- Myös pääministeri Juha Sipilä, joka oli puhumassa huhtikuussa kevätseminaarissamme, katsoi, että hanke- ja projektirahoituksessa on menty jo liian pitkälle, puheenjohtajat lisäävät.

Keskeiset suositukset yliopisto- ja tutkimusrahoituksen uudistamiseksi:

- ⇒ Kotimaisen kilpaillun tutkimusrahoituksen suhteellista osuutta ei tule lisätä sopimusrahoituksen kustannuksella
- ⇒ Kotimaisen kilpaillun rahoituksen sisälle ei tule luoda enää uusia strategisia rahoitusmuotoja

- ⇒ Yliopistojen rahoitusmallissa ei pidä palkita kotimaisen kilpaillun tutkimusrahoituksen saamisesta yhtä runsaasti kuin nyt. Itse luotu kilpailutilanne pakottaa jatkuvaan rahoituksen hakemiseen ja lisää byrokratiaa, mm. tutkimushallintoa kasvattamalla ja jatkuvia arviointeja teettämällä
- ⇒ Liitot ehdottavat eri rahoitusmuotojen keskittämistä ja eri rahoitusinstrumenttien yhdistämistä
- ⇒ Pienistä hankkeista täytyy päästä pidempikestoisiin, suurempiin hankkeisiin

Vähemmän byrokratiaa, enemmän laatua ja vaikuttavuutta -esitys yliopisto- ja tutkimusrahoituksen uudistamiseksi löytyy Professoriliiton ja Tieteentekijöiden liiton verkkosivuilta.

LISÄTIETOJA:

puheenjohtaja Kaarle Hämeri (Professoriliitto), 040 568 4487;

puheenjohtaja Petri Koikkalainen (Tieteentekijöiden liitto), 050 544 7442;

toiminnanjohtaja Tarja Niemelä (Professoriliitto), 050 3402 725;

toiminnanjohtaja Eeva Rantala (Tieteentekijöiden liitto), 040 7508 284